

ARAN

DIUENDRES 8 DE GÈR DE 1988

ERA NOTÍCIA:

Es Reis d'Orient en Aran

Eth 5 de Gèr e com toti es ans, es Reis d'Orient arribèren enes pòbles d'Aran, repartint illusion e presents a grani e petiti.

En Bossòst, era hèsta siguec organizada per Ajuntament, eth Centre Culturau e es Pompièrs. Dempús d'ua grana Cabalgada pes carrèrs, es Reis repartiren es presents a tota era mainadèra en Centre Culturau. Cau destacar tabé qu'ena pòrta dera Glèisa se hec un polít "Pessèbre" viuient.

En Les, era Associacion de Pares, er Ajuntament e era joenessa collaborèren entà hèr un "Pessèbre" viuient quini personatges èren mainatges petiti.

Era Cabalgada pes carrèrs deth pòble ath son des sirènes des veïcles des pompièrs e damb era lum des antòrches e cònos de lum, siguec fòrça polida. Dempús deth discurs dera sua Majestat eth Rei Melchor, s'adorèc ath mainatge ena grípiá ath son de cançons de Nadau en aranés e se repartiren bosses de bombons entà tota era mainadèra.

En Municipi de Vielha-Mijaran, er Ajuntament, F.E.C.S.A., e es Pompièrs organisèren tabé ua grana hèsta. Es Reis pujadi en shivau anèren des de Gausac enquià era Casa dera Vila, acompanhadi pera banda dera Companhia d'Esquiadors e escaladors deth Cuartèl de Vielha. Dempús deth Discurs deth Rei, era comitiva reiau anèc entath locau deth Cine a on se repartiren molti presents e bombons a toti es mainatges.

Tabé en Naut Aran, era Associacion de Pares organisèc ua grana Cabalgada de Reis, que dempús dera passejada per toti es carrèrs, repartic as mès petits tota classe de presents.

EDITORIAU

ILLUSION ENTÀ TOTI

Era illusion que se hè realitat.

Es pòbles que s'entrèguen a realisar es illusions. Tot acrò ei "Reis"!

Toti es mainatges d'Aran, mès de 1000, demoren damb esperança e damb seguretat qu'es imaginaris Reis d'Orient, siguen benèvols damb eri e les gratifiquen damb totes aqueres causes que demoren.

Ei tanben era illusion des grani, des pares e parents que demoren veír era cara d'alegria e satisfaccion des sòns successors.

Ei ua bona ocasion, entà que "TOTI", s'amasse ara illusion de TOTI, en tot desirà-vos un bon an a TOTI

Totun, e encara que damb retard, no desbrembam qu'era tradicion mès aranesa, ei ath torn de "hèr cagar era soca", e qu'ei aqui a on es nòsti auantpassats e molti des que ara èm adults, depositèrem en sòn dia tota era illusion.

PER MOLTI ANS!

IMPRESI SENSE ADREÇA

ACTUALITAT

CONVOCATÒRIA DE PLACES LABORAUS: MEMBRES DES TRIBONALS DE SELECCION

Es tribunals des pròves de seleccion entàs places laboraus convocades peth Conselh Comarcau de Montanha dera Val d'Aran seràn es següents:

SECRETÀRIA.

President: Hipolito Cruces Socasau.
(President deth Conselh Comarcau de Montanha d'Aran).

Vocaus: -Un membre deth Departament de Cultura dera Generalitat de Catalunya.

-Pilar Hervada. (Secretària der Ajuntament de Vielha-Mijaran.)

-Carmen Besolí. (Auxiliar Administratiua der Ajuntament de Naut Aran.)

-Jusèp Loïs Sans. (Responsable deth Centre de Normalisacion Lingüística dera Val d'Aran).

Secretari: -Marino García. (Secretari deth Conselh Comarcau de Montanha).

DINAMISADOR CULTURAU.

President: Hipolito Cruces Socasau.

Vocaus: -Un membre deth Departament de Cultura dera Generalitat de Catalunya.

-Jaime Forment (President deth Centre Culturau de Bossòst).

-Jusèp Mª Boya. (Conservador deth Musèu dera Val d'Aran).

-Jusèp Loïs Sans. (Responsable deth C.N.L.)

Secretari: -Marino García.

DIRECTOR DE PUBLICACIONS.

President: Hipolito Cruces Socasau.

Vocaus: -Un membre deth Departament de Cultura dera Generalitat.

-Amparo Serrano. (Cosso de Cultura der Ajuntament de Vielha-Mijaran)

-Arturo Calbetó. (Membre deth Patronat deth Musèu Etnològic dera Val d'Aran. Membre deth Conselh de Redaccion dera revista "Tèrra Aranesa").

-Jusèp Loïs Sans. (Director dera revista "Toti")

Secretari: -Marino García.

PROFESSOR-TRADUCTOR D'ARANÉS.

President: Hipolito Cruces Socasau.

Vocaus: -Un membre deth Departament de Cultura dera Generalitat.

-Xavier Lamuela. (Professor dera Universitat Central de Barcelona. Membre dera Comission entar estudi dera normatiua ortogràfica aranesa).

-Pilar Busquets. (Diputada ath Parlament. Membre dera Comission entar estudi dera normatiua ortogràfica der aranés.)

-Mª Elvira Riu. (Professora d'aranés e membre dera dita comission).

-Manuela Ané. (Professora-Traductora-Assessora d'Aranés deth C.N.L.)

HÈNT LITERATURA ... ETH CÀSTIG DERA VILA DE LORDA

Digam qu'ena plaça a on se trape ara eth lac de Lorda, i auie bèth temps hè ua vila damb ua gent tant dolenta, tant dolenta, que sigueren toti castigats pes sòns grani pecats.

Ei atau com les arribèc aquest càstig:

Un dia, eth bon Diu se vestic coma un praube, en tot agarrar ua bossa e un baston. Se n'anèc entara vila vielha de Lorda, tà demanar era caritat de pòrta en pòrta, per amor de Diu e dera Santa Vèrge Maria. Mès pertot l'insultauen, sense dà-le arren, e li metien es cans ath darrèr tà que le mosseguèssen es cames. Mès tard quan s'amaguèc eth solei, eth Bon Diu non auie encara tastat arren. Alavetz, veigüec ua cabana, a on viuie ua prauba hemna damb sa mair e un mainatjon. Era hemna auie perdut eth sòn òme bèth temps hè.

(CONTINUARÀ)

AUÉ PARLAM DAMB...

Javier Ribas

Un locotòri telefònic ère quauqu' arren plan necessari entara Val d'Aran, tant visitada per toristes, que per diferents rasons an de comunicà-se damb es sòns familiars, o ben an de hèr trucades de caràcter comerciau o de negòcis.

Javier Ribas captèc aquest besonh e a installat en edifici Val d'Aran, en crotze entre era carretèra que va tà Les, e era deth pòrt dera Bonaigua, un locotòri telefònic. Entà poder conéisher eth sòn foncionament l'auem preguntat:

-JAVIER, SABIES DETH BESONH QU'AU-
IEM ENA VAL D'ARAN D'AGUEST SER-
VICI?

-Jo ja coneishia era Val d'Aran, e en voler installà-me a viuer aciu e montar un petit negòci, comprovè que tant es toristes com es madeishi abitants auien besonh d'un lòc a on damb comoditat podessen hèr es trucades telefòniques.

Méter un bar, ua "pizzeria", un "pub" o bèth aute establiment, non ei aué prioritari en Aran, en cambi òc que i auie besonh d'un locotòri, qu'ei un servici qu'en zònes de gran aflüència de torisme ei imprescindible.

-PRÒ ENES CARRÈRS N'I A MOLTES CABINES TELEFÒNIQUES?

-Ei vertat; prò toti sabem qu'aquestes cabines telefòniques, molti còps no foncionen coma cau, degut ath mau trate des madeishi usuaris. En un locotòri com eth nòste trapam ues facilitats qu'es cabines deth carrèr non an.

-QUINES SON AGUESTES FACILITATS O AUANTATGES?

-Prumèrament, er hèt d'èster en un locau. Açò plan que s'agraís en iuèrn! Per un aute costat disposar de guies telefòniques e non auer de pagar damb monedes.

Eth pagament se pòt hèr inclòs damb targeta de crèdit. A mès non cau hèr cues e s'ofèris en tot moment un bon trate as personas que demanen eth nòste servici.

-ERA QÜESTION DES GUIES TELEFÒNIQUES ÈRE UN PROBLÈMA SE S'AUIE DE BESONH BÈTH NÚMERO D'ABONAT DE DEHÒRA DERA PROVÍNCIA, VOSATI SOLUCIONATZ AGUEST PROBLÈMA?

-Auem a disposicion deth públic totes es guies d'Espanha, e son moltes es personas que vien a consultà-les, encara que non agen de trucar en aqueth moment. Evidentment aquest ei un servici totauments gratuít.

-ETH PRÈTZ DES TRUCADES, EI MOLT DIFERENT DETH DES AUTES CABINES?

-Pràcticament ei eth madeish.

Bèth còp pòt èster mès econòmic pr'amor qu'ací eth telèfono non s'empasse pas es monedes, alavetz se non pòs parlar non as de pagar arren. Tabé auem un servici de missatges. Quaussevolh persona pòt deishar bèth missatge e nosati le recuelhem e le comunicam ath sòn destinatari. Ei un servici fòrça efectiu quan es línhes son saturades e non ei possible trucar dehòra dera Val d'Aran.

-ES LÍNHES EN ARAN SON SATURADES MOLT SOENT?

-Oc, molti còps. Prò nosati en un futur volem solucionar aquest problèma en tot méter ua linha telefònica que foncione damb rai làser. Atau quan i age ua grana saturacion, nosati poderam comunicar sense massa problèmes.

Felicitam a Javier Ribas per aquesta iniciatiua qu'a portat entara Val d'Aran un nau servici públic molt necessari e de grana utilitat entàs comunicacions telefòniques tant des visitants com des abitants deth país.

INFORMACIONS

ES SANTS DERA SETMANA

Deluns 11	St. Igini.
Dimarç 12	St. Arcadi.
Dimèrcles 13	St. Ilari
Dijaus 14	St. Fèlix.
Diuendres 15	St. Pau.
Dissabte 16	St. Marcèth.
Dimenge 17	St. Antòni A.

☎ ES TELÈFONOS MÈS CORRENTI ☎

AJUNTAMENTS:

VIELHA: 64 00 18
BOSSÒST: 64 81 57
LES: 64 80 07
NAUT ARAN: 64 50 30

POMPIÈRS:

VIELHA: 64 00 80
BOSSÒST: 64 80 80
LES: 64 81 79

FARMÀCIES:

J.M.PALÀ.Vielha 64 01 63
M.ALMANSA.Bossòst: 64 82 19
BAQUEIRA: 64 53 88

POLICIA: 64 80 14

RADIO ARAN: 64 54 70

ESPITAU DERA VAL D'ARAN: 64 00 06

CARRABINÈRS:

VIELHA: 64 00 05 LES: 64 81 77
BOSSÒST: 64 82 07 BAQUEIRA: 64 50 32

Eth plen
14

Eth baishant
12

Lua naua
19

Eth pujant
25

ToTi

NOTICIARI ARANÉS

EDITE:

Centre de Normalisacion
Lingüística dera Val d'Aran.
C/ Sarriulèra num. 8. 2on pis
Telf. 64 00 92
25.530 VIELHA

DIRECTOR:

Jusèp Loïs Sans Socasau

COLLABOREN:

Josep Mas Mas
Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

DIBOISHANT:

Jordi Tremosa

IMPRIMÍS:

Imprenta Vidal
C/ Túnel s/n
25.530 VIELHA

DEPÓSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles e comentaris publicadi en noticiari TOTI, sonqu' exprèssen era opinion des sòns autors.

ETH REMOQUET DERA SETMANA

